

Bruksela, 19 lutego 2026 r.
(OR. en)

6172/26

UEM 74
ECOFIN 173
SOC 67
EMPL 26
COMPET 168
ENV 107
EDUC 40
RECH 55
ENER 55
JAI 178
GENDER 12
ANTIDISCRIM 13
JEUN 23
SAN 78

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Aspekty zatrudnieniowe i społeczne zalecenia w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro na 2026 r. – <i>Zatwierdzenie</i>

1. 25 listopada 2025 r. Komisja przedstawiła jesienny pakiet europejskiego semestru 2026, w tym m.in. komunikat ogólny, sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, projekt wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu i zalecenie w sprawie kapitału ludzkiego. Podobnie jak w roku poprzednim, pakiet obejmował także projekt zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, którego celem jest lepsze zintegrowanie unijnego zarządzania gospodarczego dotyczącego strefy euro z krajowymi aspektami tego zarządzania.

2. Przewodniczący komitetów (Komitetu ds. Zatrudnienia – EMCO i Komitetu Ochrony Socjalnej – SPC oraz Komitetu Polityki Gospodarczej – EPC w składzie państw strefy euro) wspólnie opracowali skoordynowany wkład do zalecenia.
3. Zatrudnieniowe i społeczne aspekty zalecenia dla strefy euro są zawarte w **zaleceniu 5 oraz w motywach 9 i 10.**
4. Na posiedzeniu 9 grudnia 2025 r. EMCO i SPC omówiły to zalecenie i uzgodniły kilka zmian do tekstu Komisji, które zostały następnie zaaprobowane przez Komitet Ekonomiczno-Finansowy (KEF) i Grupę Roboczą Eurogrupy.
5. Komitet Stałych Przedstawicieli (część I) jest proszony o przekazanie projektu zalecenia Radzie (EPSCO) do zatwierdzenia na jej posiedzeniu 9 marca 2026 r.
6. Tekst powinien zostać formalnie przyjęty po zatwierdzeniu przez Radę Europejską w marcu 2026 r.

Przedstawione w załączniku zmiany względem zalecenia Komisji (zamieszczonego w dok. 16145/25), jeśli chodzi o aspekty należące do kompetencji EPSCO, oznaczono **pogrubioną czcionką**, a skreślenia oznaczono symbolem [...].

Tekst w załączniku do niniejszej noty odpowiada zmianom zatwierdzonym przez Radę ECOFIN 17 lutego 2026 r.¹

¹ Dok. 5732/26. Rada ECOFIN zatwierdziła również notę wyjaśniającą w tej sprawie (ST 5991/1/26 REV 1).

Projekt ZALECENIA RADY

w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 136,
w związku z jego art. 121 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia
29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych
i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady
(WE) nr 1466/97², w szczególności jego art. 3 ust. 3 lit. a),

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia
16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich
korygowania³, w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

² Dz.U. L 1263 z 30.4.2024, s. 1.

³ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zalecenie Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro stanowi integralną część rocznego cyklu koordynacji makroekonomicznej. Zawiera ono wytyczne dla państw członkowskich strefy euro, dostosowane do konkretnych wyzwań stojących przed unią gospodarczą i walutową.
- (2) Zalecenie służy jako narzędzie pomagające w określaniu programu politycznego Eurogrupy i wspierające dyskusje polityczne na temat kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz przyczynia się do zwiększenia spójności i zbieżności polityk unijnych i krajowych. Dzięki przedstawieniu wspólnego punktu widzenia co do głównych priorytetów politycznych przyczynia się ono do skuteczniejszej koordynacji polityk, wzmacnia odporność i zwiększa zdolność strefy euro do reagowania na wstrząsy zewnętrzne przy jednoczesnym wykorzystywaniu możliwości zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego, ochronie stabilności i wspieraniu przejścia na zdekarbonizowaną i cyfrową gospodarkę.

- (3) Strefa euro stoi w obliczu sytuacji na świecie, która jest bardziej niepewna niż kiedykolwiek wcześniej w ostatniej dekadzie. Napięcia geopolityczne, w szczególności trwająca wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie oddziałująca na wschodnie regiony przygraniczne UE, oraz wyłonienie się bardziej rozdrobnionego, wielobiegunowego porządku światowego zmieniają wzorce handlowe i finansowe. Jednostronne podejścia głównych partnerów, zwłaszcza w handlu, doprowadziły do zachwiania rynków i wzbudziły wątpliwości co do wiarygodności istniejących od dawna ram międzynarodowych. Z jednej strony zmiany te stanowią wstrząsy zewnętrzne, które zakłócają globalne łańcuchy dostaw, oraz powodują niestabilność handlu, przepływów kapitałowych i rynków energii. Z drugiej strony uwypuklają znaczenie bezpieczeństwa gospodarczego i otwartej autonomii strategicznej jako kluczowych elementów odporności gospodarczej oraz wskazują na pilną potrzebę inwestowania w zdolności krytyczne i obieg zamknięty. W tym kontekście Kompas konkurencyjności⁴ – strategiczna inicjatywa Komisji Europejskiej – zapewnia cenne ramy służące do oceny zarówno wyzwań, jak i możliwości. Przez określenie trzech obszarów priorytetowych – eliminowanie luki innowacyjnej, dekarbonizacja gospodarki i zmniejszenie strategicznych zależności – wskazano w nim obszary, na których Unia i strefa euro muszą skoncentrować działania, aby zapewnić dobrobyt w szybko zmieniającym się świecie. Aby wykorzystać pojawiające się możliwości, niezbędne są przyszłościowe strategie polityczne, ściślejsza koordynacja między państwami członkowskimi i ponowne skupienie się na innowacjach. Eliminując słabości strukturalne i pogłębiając jednolity rynek, a jednocześnie wzmacniając europejskie bezpieczeństwo i otwartą autonomię strategiczną, Unia i strefa euro mogą przekształcić presję zewnętrzną w czynniki sprzyjające długoterminowej odporności i globalnemu wpływowi. Dla pobudzenia wzrostu produktywności i osiągnięcia celów UE kluczowe znaczenie ma ponadto mobilizacja inwestycji prywatnych i publicznych.

⁴ COM(2025) 30 final.

- (4) Gospodarka strefy euro nadal wykazuje odporność. W 2025 r. wzrost gospodarczy przekroczył oczekiwania. Te lepsze niż oczekiwano wyniki były początkowo efektem gwałtownego wzrostu wywozu przed przewidywanymi podwyżkami cel, ale inwestycje w sprzęt oraz wartości niematerialne i prawne również okazały się większe, niż przewidywano. Jako jedna z najbardziej otwartych dużych gospodarek na świecie strefa euro będzie odczuwać presję związaną z rosnącymi ograniczeniami i napięciami w handlu światowym. W rezultacie główną siłą napędową wzrostu gospodarczego jest – i oczekuje się, że pozostanie – popyt wewnętrzny, którego fundamentami są solidny rynek pracy, poprawa dochodów realnych i zasadniczo korzystne warunki finansowania. W 2026 r. działalność gospodarcza prawdopodobnie pozostanie ograniczona ze względu na wolniejszy wzrost popytu zewnętrznego wynikający z ograniczeń w handlu i utrzymującej się niepewności na świecie. Ogólnie rzecz biorąc, według jesiennej prognozy Komisji, oczekuje się, że realny PKB w strefie euro wzrośnie o 1,2 % w 2026 r. Perspektywy wzrostu gospodarczego są nadal obarczone dużą niepewnością i ryzykiem pogorszenia się sytuacji.
- (5) Inflacja w strefie euro utrzymuje się na umiarkowanym poziomie. Od wiosny 2025 r. inflacja oscyluje wokół poziomów odpowiadających zasadniczo stabilności cen. W grudniu 2025 r. inflacja ogólna (inflacja HICP) wyniosła 1,9 %, natomiast inflacja bazowa (z wyłączeniem żywności i energii) pozostaje na wyższym poziomie 2,3 %. Oczekuje się, że presję cenową nadal będą ograniczały niedawna aprecjacja euro, nasilająca się konkurencja ze strony przywozu i ograniczony wzrost płac. Podczas gdy w przypadku niektórych państw członkowskich inflacja utrzymuje się na wysokim poziomie, inflacja w strefie euro i jej perspektywy są ostatnio zbliżone do definicji stabilności cen przyjętej przez Europejski Bank Centralny (EBC). W tym kontekście EBC wstrzymał cykl luzowania polityki pieniężnej, który rozpoczął w czerwcu 2024 r. W okresie od czerwca 2024 r. do 2025 r. stopę depozytową obniżono łącznie o 200 punktów bazowych, do poziomu 2 %. W rezultacie główne stopy procentowe w strefie euro są obecnie zbliżone do większości szacunków naturalnej stopy procentowej. Komisja prognozuje, że inflacja ogólna wyniesie 2,1 % w 2025 i 1,9 % w 2026 r. Zagrożenia dla perspektyw inflacyjnych są zasadniczo zrównoważone, a większość miar długoterminowych oczekiwań inflacyjnych utrzymuje się na poziomie około 2 %, co przyczynia się do stabilizacji inflacji na poziomie zbliżonym do celu inflacyjnego. Świadczy to o tym, że polityka EBC jest wiarygodna, stanowi kotwicę dla oczekiwań inflacyjnych i prowadzi inflację w kierunku przywrócenia stabilności cen.

- (6) W ostatnich latach nastąpiła istotna poprawa sytuacji fiskalnej strefy euro jako całości: w latach 2020–2024 średni deficyt spadł z 7,0 % PKB do 3,1 % PKB, natomiast relacja długu do PKB zmniejszyła się o 10,1 p.p. i w 2024 r. osiągnęła 88,1 % PKB. Perspektywy fiskalne wskazują na nieznaczne pogorszenie się sytuacji – oczekuje się, że deficyt wzrośnie do 3,2 % PKB w 2025 r. i 3,3 % PKB w 2026 r., co będzie spowodowane rosnącymi wydatkami na obronność, a także dalszym wzrostem wydatków z tytułu odsetek i pewnymi niedoborami po stronie dochodów. Prognozuje się, że wskaźnik zadłużenia wzrośnie do 88,8 % PKB w 2025 r. i 89,8 % PKB w 2026 r., co odzwierciedla mniej korzystną różnicę między stopą procentową a stopą wzrostu oraz utrzymujące się deficyty pierwotne. Prognozuje się, że w horyzoncie prognozy kurs polityki fiskalnej pozostanie zasadniczo neutralny zarówno w UE, jak i w strefie euro, choć między państwami członkowskimi wystąpią znaczne różnice. Kurs polityki fiskalnej kształtują ścieżki fiskalne zalecone przez Radę zgodnie z unijnymi ramami zarządzania gospodarczego, wpływ Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) i innych funduszy UE oraz, w stosownych przypadkach, tymczasowa elastyczność dozwolona na podstawie krajowej klauzuli wyjścia w celu ułatwienia zwiększenia wydatków na obronność.

- (7) Przekształcenie europejskiego środowiska bezpieczeństwa prowadzi do znacznego zwiększenia wydatków na obronność i bezpieczeństwo w całej Unii. Rada wspiera te wysiłki przez uruchomienie – na podstawie ram fiskalnych UE –krajowych klauzul wyjścia na lata 2025–2028 dla, dotychczas, [13] państw członkowskich strefy euro, które do grudnia 2025 r. złożyły stosowny wniosek. Komisja i Wysoki Przedstawiciel opublikowali białą księgę w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030⁵, wraz z planem ReArm Europe, który zapewnia państwom członkowskim dźwignie finansowe w celu wzmocnienia zdolności obronnych i infrastruktury obronnej, w tym Instrument na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy (SAFE)⁶, za pośrednictwem którego UE przekaże państwom członkowskim do 150 mld EUR w formie pożyczek na wsparcie inwestycji w obronność. Ten nowy instrument spotkał się z dużym zainteresowaniem ze strony państw członkowskich, które wyraziły zainteresowanie uczestnictwem. Wydatki na obronność pozostają nierównomierne w poszczególnych krajach, a czasami w dużym stopniu koncentrują się na kosztach personelu, podczas gdy europejski przemysł obronny jest rozdrobniony. Po stronie popytu zależność od systemów dostarczanych spoza Europy i długie cykle rozwojowe ograniczają efektywność i zdolność do szybkiego zwiększenia produkcji. Dynamiczne zwiększenie produkcji europejskiej, zacieśnienie współpracy między państwami członkowskimi oraz zwiększenie udziału produktów wojskowych projektowanych i wytwarzanych w Europie, będzie wymagało wyeliminowania istniejących ograniczeń oraz kontynuowania integracji rynku wyposażenia obronnego. Może to przynieść krótko- i średnioterminowy impuls makroekonomiczny, pod warunkiem wykorzystania europejskich zdolności przemysłowych w zamówieniach, gdyż ogromny potencjał innowacyjny europejskiego przemysłu stwarza szansę osiągnięcia długoterminowych efektów zewnętrznych w zakresie produktywności, zwłaszcza jeśli działania te będą organizowane wspólnie.

⁵ Biała księga w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030.

⁶ COM(2025) 122 final.

- (8) Ogólna sytuacja fiskalna w strefie euro pozostaje pod presją, a w kilku państwach członkowskich poziomy deficytu i długu publicznego nadal przekraczają wskaźniki sprzed pandemii i nie przewiduje się ich spadku w nadchodzących latach. Przestrzeganie ścieżek fiskalnych zalecanych przez Radę w celu utrzymania stabilności długu będzie musiało iść w parze ze stworzeniem przestrzeni na presję wydatkową wynikającą z potrzeby poprawy zdolności obronnych, wzmocnienie konkurencyjności, w tym poprzez wspieranie innowacji, i zwiększenie inwestycji w priorytety strategiczne, w tym w krytyczne zdolności i infrastrukturę, a także na koszty budżetowe związane z coraz częstszymi zdarzeniami wynikającymi ze zmiany klimatu i degradacji środowiska, ponieważ spowodowane nimi straty są w wielu państwach objęte ubezpieczeniem prywatnym jedynie w ograniczonym zakresie. Te znaczne i konkurencyjne potrzeby w zakresie wydatków będą wymagały stopniowej zmiany priorytetów wydatków publicznych, podjęcia działań w celu ograniczenia wzrostu kosztów związanych ze starzeniem się społeczeństwa, poprawy jakości programów wydatków oraz zbadania możliwości mobilizacji dodatkowych dochodów. Zmniejszenie luk podatkowych w drodze zapewnienia lepszego przestrzegania przepisów podatkowych, w tym poprzez cyfryzację, przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania i uchylaniu się od opodatkowania oraz zwalczanie agresywnego planowania podatkowego pozostają istotne dla zapewnienia sprawiedliwych i efektywnych systemów podatkowych. Poszerzenie bazy podatkowej i przejście na podatki mniej szkodliwe dla wzrostu gospodarczego, przy jednoczesnym zwiększeniu zachęt do pracy i dostosowaniu strategii podatkowych do szerszych celów polityki przyczyniłoby się do zapewnienia zdrowych finansów publicznych i zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Wydatki mogłyby stać się znacznie bardziej efektywne i ukierunkowane na priorytety polityczne dzięki pełnemu wykorzystaniu przeglądów wydatków, analizy kosztów i korzyści oraz narzędzi budżetowania wynikowego. W szczególności zwiększenie korzystania z prywatnych ubezpieczeń od strat związanych z klimatem mogłoby zapewnić dodatkową przestrzeń fiskalną. W 2025 r. w przepisach dotyczących śródkresowego przeglądu polityki spójności UE jako priorytety strategiczne UE wskazano również szereg obszarów (obrona i bezpieczeństwo, konkurencyjność i dekarbonizacja, transformacja energetyczna, przystępne cenowo mieszkania, środki związane z wodą i wyzwania stojące przed wschodnimi regionami przygranicznymi). Dodatkowe inwestycje w te obszary stałyby się możliwe dzięki przeprogramowaniu programów operacyjnych i zmobilizowaniu dostępnych środków. Ponadto poprawa efektywności inwestycji publicznych – poprzez solidne planowanie średnio- i długoterminowe, skuteczną koordynację między obszarami polityki i szczeblami sprawowania rządów, rygorystyczną ocenę projektów i synergie z finansowaniem prywatnym – mogłaby przyczynić się w istotny sposób do większej produktywności i stabilności finansów publicznych.

- (9) Rynek pracy w strefie euro pozostaje silny pomimo niedoborów siły roboczej, które wprawdzie maleją, ale nadal są znaczne. Bezrobocie utrzymuje się w **pobliżu** rekordowo niskich poziomów i w połowie 2025 r. wynosiło **6,4** %. Tempo wzrostu zatrudnienia uległo spowolnieniu, **ale** nadal sprzyja mu rosnące uczestnictwo w rynku pracy oraz [...] migracja **spoza UE**. W kilku państwach członkowskich saldo migracji jest głównym czynnikiem przyczyniającym się do wzrostu zatrudnienia od 2021 r. Legalna migracja zorganizowana pomogła zmniejszyć niedobory siły roboczej w określonych gałęziach przemysłu i zniwelować negatywne trendy demograficzne. Jednocześnie utrzymują się znaczne różnice między grupami ludności. Prognozy na 2026 r. wskazują na dalsze spowolnienie tempa wzrostu zatrudnienia i utrzymanie się niskiego poziomu bezrobocia, przy czym nadal będą występować dysproporcje między państwami członkowskimi i regionami. Zwiększone ograniczenia w handlu i utrzymująca się niepewność mogą mieć negatywny wpływ na wzrost gospodarczy, a tym samym na zatrudnienie, zarówno poprzez wyższe należności celne wywozowe, jak i nasilenie się niepewności na świecie. Wzrost płac nominalnych zwalnia po okresie dynamicznego wzrostu. Roczny wzrost wynagrodzenia na pracownika w strefie euro wyniósł 3,9 % w pierwszej połowie 2025 r., co oznacza spadek ze średniego poziomu 4,5 % w 2024 r. Biorąc pod uwagę spadek inflacji, płace realne wzrosły o 1,7 % w pierwszej połowie 2025 r., a do połowy 2025 r. siła nabywcza wynagrodzeń powróciła do poziomów z 2019 r. w całej strefie euro. Oczekuje się, że w przyszłości wzrost wynegocjowanych wynagrodzeń będzie stopniowo dalej słabnąć.

- (10) Niedobory siły roboczej i kwalifikacji w połączeniu z presją demograficzną nadal stanowią poważne wyzwanie dla wielu europejskich sektorów i całej gospodarki. Dynamikę rynku pracy kształtuje również trwające przechodzenie na cyfrową (zgodnie z programem polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie”⁷) i zdekarbonizowaną gospodarkę, co stwarza nowe możliwości, **zmieniając przy tym zapotrzebowanie rynku pracy w zakresie określonych rodzajów umiejętności i zawodów**. Przygotowanie pracowników do tej zmiany wymaga stałych wysiłków na rzecz podnoszenia kwalifikacji i zmiany kwalifikacji oraz wspierania tych wysiłków poprzez ściślejsze dostosowanie polityk rynku pracy i oferty kształcenia i szkolenia do umiejętności, na które jest zapotrzebowanie. Ponadto poszerzenie możliwości zdobywania od najmłodszych lat podstawowych umiejętności pomaga budować fundamenty dla rozwoju umiejętności. Rozwiązanie problemu znacznych dysproporcji regionalnych w zakresie umiejętności i nakładów na kapitał ludzki przyniesie korzyści pracownikom i wzmocni jednolity rynek. Większe skupienie się na kształceniu i szkoleniu w dziedzinach STEM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka) – obszarach, w których występują niedobory i **w których należy wyeliminować stereotypy płci** – ma również zasadnicze znaczenie dla utrzymania konkurencyjności, gotowości i pozycji lidera technologicznego. Wzmocnienie zachęt do pracy przez zmniejszenie obciążenia podatkowego nakładanego na pracę, w tym w drodze ukierunkowanych reform systemów podatkowych i systemów świadczeń, a także poprawę warunków pracy w niektórych sektorach, wspierałoby uczestnictwo w **rynku pracy** i zatrudnienie. Ułatwienie integracji na **rynku pracy** grup niedostatecznie reprezentowanych (w tym kobiet, młodszych i starszych pracowników, **osób o niskich umiejętnościach zawodowych, migrantów, Romów i osób z niepełnosprawnościami**), których sytuacja zależy od specyfiki danego kraju, jeszcze bardziej zwiększyłoby podaż pracy i inkluzywność. Zasadniczym warunkiem trwałego dobrobytu Unii jest uczestnictwo i dynamiczny rozwój ludzi młodych w zasobach siły roboczej. Jednocześnie ograniczenie ubóstwa, **także wśród dzieci**, i wspieranie gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji za pomocą odpowiednich i zrównoważonych systemów ochrony socjalnej i włączenia społecznego, w tym poprawa dostępu do usług opieki i zwiększenie dostępności przystępnych cenowo mieszkań, a **także wspieranie przepływów na rynku pracy**, mają kluczowe znaczenie dla spójności społecznej. Aby utrzymać konkurencyjność strefy euro i jej odporność na zmiany strukturalne, nadal zasadniczymi elementami pozostają tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i wysoka jakość zmian zawodowych, a także zapewnienie skutecznego zaangażowania partnerów społecznych w kształtowanie polityki i wzmacnianie dialogu społecznego. Inicjatywy

⁷ Program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” zapewnia wspólne, prawnie wiążące ramy zarządzania, umożliwiające kierowanie transformacją cyfrową UE w okresie do 2030 r. Określono w nim wspólne unijne cele, których osiągnięcie uznano za niezbędne do zapewnienia konkurencyjności, odporności i suwerenności technologicznej Europy.

w ramach unii umiejętności⁸ i Plan działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy pomogą w pobudzaniu tych działań⁹.

⁸ COM(2025) 90 final.
⁹ COM(2025) 959 final.

- (11) Kluczowym warunkiem osiągnięcia silniejszego, bardziej zrównoważonego wzrostu gospodarczego w Unii i w strefie euro oraz zwiększania ogólnej konkurencyjności i odporności jest rozwiązanie problemów strukturalnych. Potencjał wzrostu UE jest hamowany przez fakt, że wzrost produktywności w dużej mierze ogranicza się do przetwórstwa przemysłowego o średnim zaawansowaniu technologicznym i usług wymagających niskich kwalifikacji, podczas gdy Stany Zjednoczone odnotowują bardziej znaczący rozwój w innowacyjnych sektorach wymagających wysokich kwalifikacji, takich jak usługi informatyczne. Zwiększenie zdolności Europy do innowacji i konkurencyjności w skali globalnej wymaga mobilizacji zasobów dostępnych we wszystkich regionach UE oraz przełożenia jej silnej bazy badawczej na technologie i produkty zbywalne. Wymaga to większych inwestycji w badania i rozwój oraz wiedzę, silniejszych powiązań między badaniami naukowymi a przemysłem, głębszych ekosystemów innowacji, przyszłościowej unijnej strategii mającej na celu przyciąganie talentów oraz zapewnienia wzrostu dobrze rozwiniętego przemysłu gospodarki o obiegu zamkniętym. W tym celu jednolity system patentowy stanowi jeden z kluczowych instrumentów wzmacniania innowacji. Równolegle InvestEU¹⁰ mobilizuje znaczne inwestycje publiczne i prywatne, w tym w rozwój i wdrażanie innowacji, a Platforma na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP)¹¹ stanowi ważne narzędzie kierowania zasobów na technologie strategiczne. Pomimo niedawnych usprawnień unijny ekosystem kapitału wysokiego ryzyka pozostaje rozdrobniony i niedokapitalizowany, zwłaszcza w odniesieniu do inwestycji w przedsiębiorstwa typu scale-up. Rozwój ekosystemu prywatnego długoterminowego kapitału wysokiego ryzyka, w tym poprzez postępy w tworzeniu unii oszczędności i inwestycji oraz stałe wsparcie za pośrednictwem polityki publicznej, jest również istotny dla zwiększenia skali innowacji i wspierania badań i rozwoju na szczeblu europejskim. Wymaga to również środków ułatwiających MŚP dostęp do kapitału i sieci innowacji, gdyż przedsiębiorstwa te stanowią istotną część struktury produkcyjnej strefy euro. Wzrost gospodarczy i konkurencyjność Europy są również hamowane przez strukturalnie wyższe koszty energii. Plan działania na rzecz przystępnej cenowo energii ma na celu obniżenie cen energii i dalsze zmniejszenie zależności od paliw kopalnych. Do osiągnięcia tych celów niezbędne są ukończenie tworzenia unii energetycznej, elektryfikacja, efektywność energetyczna, przyspieszone wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych i czystej energii, poprawa przepustowości sieci, w tym transgranicznych połączeń wzajemnych, oraz efektywne wykorzystanie istniejących połączeń, infrastruktura inteligentnych sieci energetycznych i większa elastyczność systemu energetycznego.

¹⁰ Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30.

¹¹ Dz.U. L, 2024/795, 29.2.2024.

- (12) Zasadnicze znaczenie dla inwestycji, odporności i produktywności mają dobrze funkcjonujące rynki towarów, rynki pracy i rynki finansowe. Mobilizacja zasobów dla sektorów wykazujących wysoki potencjał wzrostu produktywności wymaga usunięcia wąskich gardeł utrudniających realokację kapitału i siły roboczej, w tym z myślą o ułatwieniach dla przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw typu scale-up. Pomimo istotnego wkładu jednolitego rynku w dobrobyt i konwergencję Europy rynek ten pozostaje niekompletny – zwłaszcza rynek usług, rynek cyfrowy i rynek energii – ze względu na bariery wewnętrzne, rozbieżności regulacyjne, złożone procedury i luki w transpozycji. W maju 2025 r. Komisja zainicjowała nową strategię jednolitego rynku¹², która ma zostać wzmocniona za pomocą przyszłego planu działania w sprawie rozwoju jednolitego rynku do 2028 r., aby zmniejszyć bariery, zapobiegać powstawaniu nowych i dostosować jednolity rynek do strategicznych celów Europy. Poza jednolitym rynkiem wspieranie sprzyjającego otoczenia działalności gospodarczej, z naciskiem na uproszczenie, zmniejszenie obciążeń administracyjnych i wzmocnienie zarządzania polityką produktywności za pośrednictwem silniejszych krajowych rad ds. produktywności, mogłoby przyczynić się do zwiększenia produktywności we wszystkich państwach członkowskich. Ponadto w obecnym kontekście fragmentacji geoeconomicznej wspieranie silnych stosunków handlowych i finansowych z partnerami o zbieżnych poglądach mogłoby również stymulować zrównoważony wzrost gospodarczy i inwestycje. Realizacja reform strukturalnych, w tym reform wymienionych w średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych i reform wspieranych z funduszy unijnych, takich jak RRF i inne fundusze UE, pomaga zwiększyć konkurencyjność państw członkowskich przez usunięcie przeszkód dla inwestycji, poprawę otoczenia działalności gospodarczej i zwiększenie stabilności gospodarczej.

¹² COM(2025) 500 final.

- (13) UE generuje znaczne oszczędności, aby finansować inwestycje i swoje priorytety strategiczne. Ze względu na znaczną nadwyżkę utrzymującą się na rachunku obrotów bieżących strefy euro jest ona dostawcą netto kapitału dla reszty świata, podczas gdy potrzeby inwestycyjne na rynku wewnętrznym – w tym w obszarach badań i rozwoju, czystej energii, przystosowania się do zmiany klimatu i infrastruktury cyfrowej, obronności i przestrzeni kosmicznej – są nadal znaczne. Unia oszczędności i inwestycji¹³ ma poprawić przepływ wewnątrzunijnych oszczędności ku wewnątrzunijnym inwestycjom, a także poprawić dostęp europejskich przedsiębiorstw do finansowania, zgodnie z celami głębokiego i dobrze funkcjonującego jednolitego rynku. Ma ona również zapewnić obywatelom większe możliwości budowania majątku przez inwestowanie na rynkach kapitałowych, mobilizując w ten sposób oszczędności. Oznacza to zwiększenie udziału inwestorów detalicznych i ich wiedzy finansowej, mobilizację dużej puli aktywów inwestorów instytucjonalnych w Europie oraz rozszerzenie możliwości finansowania poza sektorem bankowym dla wszystkich przedsiębiorstw – w tym w celu wspierania przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw typu scale-up. Celem tej unii jest również rozwiązanie problemu fragmentacji na rynkach kapitałowych, umożliwienie osiągnięcia transgranicznych korzyści skali oraz zlikwidowanie obciążeń administracyjnych dzięki efektywniejszemu nadzorowi w ramach jednolitego rynku i ograniczeniu nadmiernie rygorystycznego wdrażania przepisów unijnych w państwach członkowskich. Program ten opiera się na stałych postępach w tworzeniu zarówno unii rynków kapitałowych, jak i unii bankowej. Dzięki pogłębieniu rynków kapitałowych inwestorzy detaliczni i instytucjonalni – w tym pracownicze programy emerytalne i systemy emerytur indywidualnych – mogliby uzyskać dostęp do bardziej zróżnicowanych możliwości inwestycyjnych w celu budowania majątku obywateli i kierowania funduszy do europejskich przedsiębiorstw i na rozwój europejskiej infrastruktury. Jednocześnie ukończenie budowy unii bankowej dzięki dalszym postępom w zakresie wszystkich pozostałych do realizacji elementów, zgodnie z oświadczeniem Eurogrupy z czerwca 2022 r, oraz promowanie konkurencyjnych i dobrze funkcjonujących sektorów bankowych sprzyjałoby bardziej zintegrowanemu, stabilnemu i efektywnemu pośrednictwu finansowemu we wszystkich państwach członkowskich, zmniejszając fragmentację i wzmacniając odporność systemu finansowego. Inicjatywy państw członkowskich, takie jak Europejskie Laboratorium Konkurencyjności, mogą również przyczynić się do dalszych i szybszych postępów w realizacji unii oszczędności i inwestycji. Łącznie reformy te umożliwiłyby strefie euro i całej Unii ukierunkowanie swoich znacznych oszczędności ku wewnątrzunijnym inwestycjom produkcyjnym, przekształcając te oszczędności w siłę napędową konkurencyjności, innowacji i bezpieczeństwa.

¹³ COM(2025) 124 final.

- (14) Euro odgrywa istotną rolę jako waluta regionalna, powszechnie stosowana do fakturowania przez gospodarki państw sąsiadujących oraz jako waluta rezerwowa, i służy tym samym jako makroekonomiczna podstawa stabilności w szerzej pojętym regionie europejskim. Jest również powszechnie stosowane przez europejskich eksporterów i importerów w transakcjach z resztą świata. Jednocześnie międzynarodowy system walutowy i finansowy przechodzi głębokie zmiany, charakteryzujące się wstrząsami geopolitycznymi, rosnącą wielobiegunowością i szybkimi innowacjami technologicznymi. Wykorzystywanie współzależności gospodarczych i finansowych jako broni oraz groźba wykorzystywania ich w taki sposób uwypukliły słabe punkty finansowej autonomii strategicznej Unii i strefy euro. Szersze międzynarodowe stosowanie euro przyczyniłoby się do autonomii strategicznej UE, obniżenia kosztów finansowania i zmniejszenia ekspozycji przedsiębiorstw na ryzyko walutowe, choć wiązałoby się z potencjalnymi nowymi obowiązkami w zakresie utrzymania międzynarodowej stabilności makrofinansowej. W tym kontekście opracowanie i przyjęcie cyfrowego euro, wraz z działaniami na rzecz zwiększenia interoperacyjności i przyjęcia krajowych i regionalnych prywatnych rozwiązań płatniczych oraz na rzecz zbadania możliwości emitowania w UE denominowanych w euro stabilnych kryptowalut i opracowania depozytów tokenizowanych przyczyniłoby się do zwiększenia europejskiej suwerenności monetarnej, a tym samym do zmniejszenia zależności od pozaeuropejskiej infrastruktury finansowej oraz wzmocnienia odporności i gotowości europejskiego systemu finansowego i płatniczego.

- (15) Sektor finansowy zachowuje odporność. Wyniki ogólnounijnego testu warunków skrajnych przeprowadzonego przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego w 2025 r. potwierdziły, że europejskie banki pozostają solidne nawet w sytuacji poważnego hipotetycznego pogorszenia koniunktury gospodarczej. Ryzyko dla stabilności finansowej jest jednak wysokie i utrzymują się podatności na zagrożenia. W pierwszej połowie 2025 r. sektor bankowy w strefie euro nadal osiągał dobre wyniki dzięki solidnej pozycji kapitałowej i płynnościowej, a także trwałej rentowności, pomimo osłabienia warunków globalnych i wewnętrznych oraz spadku stóp procentowych. Od połowy 2024 r. znacznie wzrosły wyceny banków, jakość aktywów pozostaje jak na razie dobra, a wskaźniki kredytów zagrożonych ogólnie utrzymują stabilność. Jednocześnie środowisko międzynarodowe stało się mniej stabilne. Niepewność polityki światowej i niestabilne warunki finansowe na świecie zwiększają ryzyko korekt cen aktywów oraz ponownej presji na płynność i rynki państwowych instrumentów dłużnych. Znacząca jest ekspozycja zarówno banków, jak i pośredników finansowych niebędących bankami wobec sektorów wrażliwych na zmienność handlu, takich jak przemysł stalowy i motoryzacyjny. Istotnymi źródłami podatności na zagrożenia – o ile nie zostaną złagodzone – są niedopasowanie poziomu płynności i wysoka dźwignia finansowa w kluczowych sektorach pośredników finansowych niebędących bankami. Rosnące wzajemne powiązania między bankami a pośrednikami finansowymi niebędącymi bankami, wraz z istotnymi powiązaniami z innymi pozaunijnymi pośrednikami finansowymi niebędącymi bankami i pozaunijnymi rynkami, zwiększają złożoność i ekspozycje, które obecnie nie są wystarczająco widoczne i monitorowane. Utrzymuje się ryzyko w sektorze nieruchomości komercyjnych, które wymaga ścisłego monitorowania. Na uwagę zasługują również zmiany na rynku mieszkaniowym, biorąc pod uwagę ich związek z kredytami bankowymi i zadłużeniem sektora prywatnego, a także ogólnie z inwestycjami i działalnością gospodarczą. W obliczu rosnących napięć geopolitycznych coraz poważniejszym problemem staje się ryzyko w cyberprzestrzeni jako kluczowa podatność na zagrożenia w działalności operacyjnej, w tym również dla banków. Istnieje również ryzyko dla sektora finansowego wynikające z ekspozycji związanych z klimatem i środowiskiem. W tym kontekście ochrona stabilności finansowej będzie wymagała stałej czujności, perspektywicznego nadzoru i wzmocnionej odporności we wszystkich segmentach systemu finansowego, w tym z wykorzystaniem odpowiednich działań osłonowych,

NINIEJSZYM ZALECA państwom członkowskim należącym do strefy euro podjęcie, indywidualnie i zbiorowo, następujących zdecydowanych działań w ramach Eurogrupy w latach 2026–2027:

- 1) Aby chronić stabilność finansów publicznych – przestrzeganie zalecanych ścieżek wydatków netto, w tym, w stosownych przypadkach, tymczasowej elastyczności przyznanej za pośrednictwem krajowej klauzuli wyjścia w odniesieniu do wydatków na obronność. Powinno to zapewnić odpowiednio zróżnicowaną politykę fiskalną i doprowadzić do osiągnięcia ogólnie neutralnego kursu polityki fiskalnej w 2026 r.
- 2) Wdrożenie średniookresowych strategii fiskalnych, które tworzą przestrzeń na niezbędne wydatki związane ze zdolnościami obronnymi, zwiększenie konkurencyjności, innowacji i inwestycji w priorytety strategiczne, przy jednoczesnym przestrzeganiu zalecanych ścieżek wydatków netto. Wdrożenie zmiany priorytetów w budżetach krajowych w średnim okresie i podjęcie działań w celu zwiększenia skuteczności, efektywności, jakości i struktury dochodów i wydatków publicznych, w tym poprzez zwalczanie agresywnego planowania podatkowego. Promowanie większego korzystania z prywatnych ubezpieczeń od strat wynikających ze zjawisk związanych z klimatem.
- 3) Rozwiązanie problemu wąskich gardeł w przemyśle obronnym w celu zapewnienia, aby zgodnie z Planem działania na rzecz gotowości obronnej do 2030 r. dodatkowe wydatki publiczne przekładały się na zapewniane na czas i skuteczne zdolności obronne. Promowanie ogólnounijnego rynku wyposażenia obronnego; zachęcanie do wspólnych zamówień, które pomagają poprawić efektywność i interoperacyjność oraz zmniejszają fragmentację.
- 4) Ukończenie realizacji krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności do 31 sierpnia 2026 r. oraz wspieranie finansowania inwestycji w kolejnych latach poprzez koordynację finansowania krajowego i unijnego. Zapewnienie absorpcji dostępnych funduszy UE, z wykorzystaniem możliwości wprowadzonych przy okazji śródkresowego przeglądu polityki spójności.

- 5) Promowanie podnoszenia kwalifikacji i zmiany kwalifikacji siły roboczej w celu zwiększenia produktywności i zdolności innowacyjnych oraz wspierania sektorów strategicznych. Wzmocnienie polityki kształcenia i szkolenia w celu poprawy wyników kształcenia, ze szczególnym naciskiem na umiejętności podstawowe i cyfrowe, oraz zapewnienie lepszego dopasowania popytu i podaży w zakresie profili umiejętności. Rozwiązanie problemu niedopasowania umiejętności i wyeliminowanie znacznych dysproporcji regionalnych w zakresie umiejętności i nakładów na kapitał ludzki. Promowanie wysokiej jakości miejsc pracy i dalsze zwiększanie uczestnictwa w rynku pracy, w tym w odniesieniu do grup niedostatecznie reprezentowanych na rynku pracy. Podjęcie środków w celu ułatwienia mobilności transgranicznej na jednolitym rynku i legalnej migracji zorganizowanej obywateli państw trzecich wykonujących zawody deficytowe. Wzmocnienie zachęt do pracy przez zmniejszenie obciążenia podatkowego nakładanego na pracę, w tym w drodze ukierunkowanych reform systemów podatkowych i systemów świadczeń. Podjęcie działań w celu zwalczania i ograniczania ubóstwa poprzez ochronę i wzmocnienie odpowiednich i trwałych systemów ochrony socjalnej i włączenia społecznego, a także zapewnienia dostępu do przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań o wysokiej jakości. Zapewnienie skutecznego zaangażowania partnerów społecznych w kształtowanie polityki oraz wzmocnienie dialogu społecznego [...].
- 6) Zgodnie z praktykami krajowymi i z poszanowaniem roli partnerów społecznych i dialogu społecznego¹⁴ – wzmocnienie warunków sprzyjających trwałemu wzrostowi płac, zwłaszcza w przypadku osób o niskich i średnich dochodach, zgodnie ze zmianami produktywności, z należyтым uwzględnieniem ryzyka inflacji i rozbieżności pod względem konkurencyjności w obrębie strefy euro.
- 7) Priorytetowe traktowanie inwestycji publicznych i zachęcanie do inwestycji prywatnych wspierających badania naukowe i innowacje, dekarbonizację przemysłu, czystą i przystępną cenowo energię, transformację ekologiczną i cyfrową, bezpieczeństwo gospodarcze i zmniejszenie strategicznych zależności we wszystkich łańcuchach wartości. Promowanie przydziału zasobów na sektory i technologie o wysokim potencjale wzrostu oraz wzmocnienie ekosystemów innowacji, w tym przez zacieśnienie powiązań między różnymi podmiotami, takimi jak przedsiębiorstwa, uniwersytety lub instytucje badawcze, rozwijanie roli kapitału wysokiego ryzyka w finansowaniu przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw typu scale-up, a także przyspieszenie wprowadzania technologii cyfrowych oraz technologii neutralnych emisyjnie i niskoemisyjnych. Poprawa dostępu do

¹⁴ W trakcie przygotowywania jesiennego pakietu na 2026 r. Komisja i Rada otrzymały uwagi od Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych (ETUC) i stowarzyszeń pracodawców. Zob. https://commission.europa.eu/publications/2026-european-semester-autumn-package_en.

odpowiedniego finansowania dla przedsiębiorstw, zwłaszcza innowacyjnych MŚP, w tym poprzez kapitał wysokiego ryzyka.

- 8) Usunięcie istniejących wewnętrznych barier i rozbieżności regulacyjnych na szczeblu krajowym, a także utrzymujących się braków w zakresie transpozycji i zgodności, w celu pogłębienia jednolitego rynku oraz zwiększenia efektywności przedsiębiorstw, ich konkurencyjności i zdolności do zwiększenia skali działalności oraz do globalnej ekspansji.
- 9) Poczynienie postępów w upraszczaniu przepisów przez identyfikowanie i ograniczanie zbędnych obciążeń oraz zapewnienie przyjęcia przejrzystych, proporcjonalnych i ukierunkowanych regulacji, w tym przez skuteczne wykorzystanie dostępnych narzędzi, takich jak np. konsultacje publiczne i konsultacje z zainteresowanymi stronami w procesie stanowienia prawa, a także ocen *ex post* ustawodawstwa.
- 10) Stworzenie europejskiej unii oszczędności i inwestycji – w oparciu o komunikat Komisji z marca 2025 r.¹⁵ i wspólne wysiłki europejskie, krajowe i państw członkowskich – promującej konkurencyjne i dobrze funkcjonujące rynki kapitałowe i sektory bankowe w celu przekierowania europejskich oszczędności na inwestycje długoterminowe, w szczególności w sektorach gospodarki europejskiej o wysokim potencjale wzrostu lub o znaczeniu strategicznym. Rozwiązanie problemu fragmentacji rynków kapitałowych i barier dla transgranicznego świadczenia i konsumpcji usług finansowych oraz rozbieżności w krajowych praktykach nadzorczych przez poczynienie szybkich postępów w pracach nad pakietem dotyczącym integracji rynków oraz nadzoru. Ukończenie budowy unii bankowej poprzez kontynuowanie prac nad jej wszystkimi pozostałymi do realizacji elementami, zgodnie z oświadczeniem Eurogrupy z czerwca 2022 r. Wzmocnienie konkurencyjności sektora bankowego.
- 11) Rozważenie możliwości wdrożenia zaleceń Komisji z 2025 r. w sprawie zwiększenia dostępności rachunków oszczędnościowo-inwestycyjnych dzięki uproszczonemu i korzystnemu traktowaniu podatkowemu¹⁶ (wrzesień 2025 r.) oraz w sprawie systemów monitorowania uprawnień emerytalnych, tablic wskaźników emerytalnych i automatycznego uczestnictwa w programie¹⁷ (listopad 2025 r.), jak również zaleceń zawartych w komunikacie z 2025 r. w sprawie strategii UE na rzecz wiedzy finansowej¹⁸ (wrzesień 2025 r.).

¹⁵ COM(2025) 124 final.

¹⁶ C(2025) 6800 final.

¹⁷ C(2025) 9300 final.

¹⁸ COM(2025) 681 final.

- 12) Kontynuowanie szybkich postępów w pracach nad cyfrowym euro, wspieranie innowacji, konkurencji i odporności na rynku płatności oraz zapewnienie stałego szerokiego dostępu do pieniądza banku centralnego i użyteczności tego pieniądza w gospodarce, która podlega cyfryzacji. Zachęcanie do opracowywania i przyjmowania stworzonych w Europie prywatnych rozwiązań płatniczych o zasięgu ogólnoeuropejskim oraz promowanie ich interoperacyjności z cyfrowym euro. Zbadanie możliwości emitowania w UE denominowanych w euro stabilnych kryptowalut i opracowania depozytów tokenizowanych.
- 13) Promowanie międzynarodowej roli euro i angażowanie się w dalsze wzmacnianie pozycji tej waluty na świecie, w tym poprzez dalsze wzmacnianie europejskiej infrastruktury finansowej i płatniczej oraz zwiększanie ich odporności i gotowości.
- 14) Monitorowanie ryzyka dla stabilności makrofinansowej, w tym ryzyka wynikającego z jakości aktywów, dynamiki przeszacowania oraz ekspozycji związanych z klimatem i środowiskiem, a także wzajemnych powiązań między bankami i instytucjami niebędącymi bankami na głównych rynkach finansowych oraz za pośrednictwem finansowania prywatnego. W razie potrzeby wzmocnienie ram regulacyjnych i nadzorczych dla sektora pozabankowego pośrednictwa finansowego w celu zapewnienia skutecznej identyfikacji pojawiających się podatności na zagrożenia i skutecznego zarządzania nimi.

Sporządzono w Brukseli,

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
